

Wyrok z dnia 18 grudnia 2003 r.

I PK 157/03

Przepisy art. 60 pkt 4 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 ze zm.) i art. 52 § 1 pkt 2 k.p., nie mają zastosowania do pracowników służby cywilnej zatrudnionych na podstawie mianowania, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 ze zm.).

Przewodniczący SSN Barbara Wagner, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn (sprawozdawca), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 grudnia 2003 r. sprawy z powództwa Andrzeja N. przeciwko Urzędowi Morskiemu w S. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku z dnia 28 listopada 2002 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Powód Andrzej N. w pozwie skierowanym przeciwko Urzędowi Morskiemu w S. w związku z rozwiązaniem z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika domagał się przywrócenia do pracy. Pozwany Urząd Morski w S. wniósł o oddalenie powództwa.

Powód był zatrudniony w pozwanym Urzędzie Morskim w S. od 16 września 1987 r. W dniu 23 czerwca 1989 r. Naczelny Dyrektor Urzędu Morskiego w S. mianował go na podstawie art. 4 ustawy z 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.) na stanowisko nadzorca ochrony wybrzeża w Obwodzie Ochrony Wybrzeża w Ł. W latach 2000 i 2001 pozwany pro-

wadził przeciwko powodowi postępowania dyscyplinarne, w których - w charakterze rzecznika dyscyplinarnego - uczestniczył Naczelnik Wydziału Prawnego pozwanego zakładu pracy, Jan B.

Pismem z 22 lutego 2000 r. Dyrektor S. Parku Narodowego w S. Feliks K. zawiadomił Prokuraturę Rejonową w S., że powód zawiadamiając tę Prokuraturę, fałszywie oskarżył pracowników Parku o popełnienie przez nich przestępstwa fałszywego oskarżenia jego osoby o nielegalny połów ryb. W dniu 7 września 2000 r., nakazem karnym wydanym przez Sąd Rejonowy w Słupsku, powód został uznany winnym i skazany na karę grzywny za to, że 24 września 1999 r. i 6 października 1999 r., działając w z góry powziętym zamiarze, składając zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w S. i Komisariatu Policji w S. z siedzibą w G.W., fałszywie oskarżył pracowników S. Parku Narodowego w S. - Komendanta Andrzeja R. i starszego strażnika Straży Parku Jacka B. o popełnienie przestępstwa fałszywego oskarżenia jego osoby o nielegalny połów ryb, to jest czyn z art. 234 k.k. w związku z art. 12 k.k., stanowiący umyślne przestępstwo. Pismem nadanym 27 lutego 2001 r., a doręczonym powodowi za pośrednictwem poczty 16 marca 2001 r., pozwany, rozwiązał z Andrzejem N. umowę o pracę bez wypowiedzenia. Jako przyczynę rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym pozwany wskazał utratę przez powoda możliwości zatrudnienia w służbie cywilnej, spowodowaną prawomocnym skazaniem za przestępstwo umyślne z art. 234 § 1 k.k. wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z 7 września 2000 r. Jako podstawę prawną pozwany podał art. 52 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd Rejonowy uznał, że skoro art. 136 w ust. 1 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej ustanowił zasadę kontynuacji stosunków pracy urzędników państwowych w ramach korpusu służby cywilnej przyznając tym urzędnikom administracji rządowej, którzy przed wejściem w życie powyższej ustawy, mieli status urzędnika państwowego na podstawie ustawy z 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, to powód ma status pracownika służby cywilnej z tym, że w okresie przejściowym wskazanym w art. 137 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej (tj. do 31 grudnia 2003 r.) znajdują do niego zastosowanie enumeratywnie wymienione przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych, na zasadzie wyrażonej w art. 138 ustawy o służbie cywilnej. W pozostałym zakresie do powoda jako mianowanego pracownika służby cywilnej mają zastosowa-

nie przepisy o umownych pracownikach służby cywilnej. Ustawa ta pomija regulację sposobów i podstaw ustania stosunku pracy w służbie cywilnej w odniesieniu do pracowników służby, co oznacza, że w zakresie ustania stosunków pracy tych osób - w tym powoda - stosowane są, zgodnie z jej art. 7 ust. 1, przepisy Kodeksu pracy. Dlatego zastosowanie przez pozwanego przy rozwiązaniu z powodem umowy o pracę przepisów Kodeksu pracy, nie może być ocenione jako wadliwe. Zdaniem Sądu Rejonowego nic nie stoi na przeszkodzie, by kwalifikować przypadek skazania pracownika nakazem karnym w kategorii „oczywistości popełnienia przestępstwa”, o której również mowa w art. 52 § 1 pkt 2 k.p. w związku z art. 7 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej. Fakt wydania przeciwko powodowi nakazu karnego, nawet nieprawomocnego, przesądził o oczywistości popełnienia przez powoda przestępstwa. Z art. 4 ustawy o służbie cywilnej wynika, że w służbie cywilnej nie może być zatrudniona osoba, która poniosła odpowiedzialność karną z tytułu popełnienia przestępstwa z winy umyślnej. Tym samym dalsze zatrudnianie powoda na dotychczasowym stanowisku nie było możliwe. W kwestii oceny zachowania przez pozwanego jednoczesnego terminu na złożenie oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia Sąd Rejonowy uznał, że termin ten rozpoczął bieg od 8 lutego 2001 r., tj. od dnia w którym Urząd posiadał pewną wiadomość o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie z powodem umowy o pracę. Koniec tego terminu przypadł na 8 marca 2001 r. Oświadczenie pozwanego o rozwiązaniu z powodem umowy o pracę zostało doręczone powodowi (za pośrednictwem poczty) dopiero 16 marca 2001 r., a zatem z przekroczeniem powyższego terminu. Wynika stąd, że rozwiązanie z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa.

Sąd Rejonowy, kierując się dyspozycją art. 56 § 2 k.p. w związku z art. 45 § 2 k.p. i w związku z art. 7 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej uznał, iż przywrócenie powoda do pracy jest niemożliwe ze względu na art. 4 pkt 3 ustawy o służbie cywilnej. Stosownie do powołanych przepisów orzekł o odszkodowaniu oddalając powództwo w pozostałym zakresie i znosząc wzajemnie koszty procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Sąd Okręgowy uznał, że apelacja powoda jest niezasadna. Przyjął ustalenia Sądu Rejonowego za własne. Stwierdził też, że rozważania prawne w zakresie znaczenia i wagi nakazu karnego oraz jego skutków w zakresie stosunku pracy urzędnika służby cywilnej nie nasuwają wątpliwości. Powód utracił cechę niekaralności, a tym samym niemożliwe stało się jego zatrudnianie na dotychczasowym stanowisku.

Zasadne natomiast okazały się zarzuty obu stron dotyczące naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego. Bezsporne bowiem jest, że do stosunków pracy mianowanych urzędników służby cywilnej, w tym do powoda, mają zastosowanie przepisy ustawy z 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych w zakresie określonym art. 138 ustawy o służbie cywilnej. Bezsporne też jest, że skoro ustawa o pracownikach urzędów państwowych w sposób szczegółowy i wyczerpujący uregulowała kwestie nawiązania, zmiany i rozwiązania stosunku pracy z urzędnikami podlegającymi jej przepisom, a jedynie w zakresie wygaśnięcia stosunku pracy z urzędnikiem państwowym mianowanym odsyła w art. 14 ust. 4 do Kodeksu pracy i przepisów szczególnych, to unormowanie dotyczące nawiązania, zmiany i rozwiązania stosunku pracy z urzędnikiem państwowym, zawarte w rozdziale 2 tej ustawy, jest pełne. Możliwości dokonywania zmian w stosunku pracy urzędnika państwowego występują zatem tylko w zakresie i trybie przewidzianym w ustawie z 16 września 1982 r.

Problem pokrywania się zakresów obowiązywania obu pragmatyk rozstrzygają przepisy przejściowe ustawy o służbie cywilnej. Stosunki pracy nawiązane na podstawie mianowania na zasadach określonych w pragmatyce urzędniczej z 1982 r. pozostają w mocy nie dłużej niż do 31 grudnia 2003 r. Z dniem 1 stycznia 2004 r. stosunki te przekształcą się z mocy prawa w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (art. 137 ustawy o służbie cywilnej.). Na mocy art. 138 ustawy o służbie cywilnej do pracowników mianowanych na podstawie ustawy o pracownikach urzędów państwowych w okresie do 31 grudnia 2003 r. będą miały zastosowanie wskazane w nim przepisy pragmatyki urzędniczej dotyczące przeniesienia służbowego, rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem oraz w trybie natychmiastowym, a także dotyczące wygaśnięcia stosunku pracy, jak i uprawnień do wcześniejszej emerytury.

Sąd Okręgowy, rozważając sytuację prawną tych urzędników administracji rządowej, którzy poprzednio mieli status urzędnika państwowego stwierdził, że w ust. 1 art. 136 ustanowiono zasadę kontynuacji ich stosunków pracy w ramach korpusu służby cywilnej, przyznając im przez okres przejściowy, wskazany w art. 137 ust. 1 ustawy, status mianowanych pracowników tej służby. Jednak z ust. 1 artykułu 137 jednoznacznie wynika, że stosunki pracy pracowników służby cywilnej, którzy zostali mianowani jeszcze na podstawie ustawy o pracownikach urzędów państwowych mogą ustać przed dniem 31 grudnia 2003 r., jeżeli zostaną rozwiązane lub wygasną

w sposób określony w „niniejszej ustawie”. Sprzeczność pomiędzy tym przepisem, a art. 138 ust. 1 ustawy, w którym stanowi się, że do mianowanych pracowników służby cywilnej mają zastosowanie, między innymi, art. 13-16 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, które dotyczą właśnie rozwiązania i wygaśnięcia stosunku pracy mianowanego urzędnika państwowego jest pozorna, gdyż poprzez dyspozycję art. 14 ust. 4 ustawy o pracownikach urzędów państwowych znajduje tu zastosowanie art. 60 ustawy o służbie cywilnej. Ustawa o urzędnikach państwowych nie przewiduje specyficznych dla urzędników państwowych mianowanych przypadków wygaśnięcia stosunku pracy. Zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy o pracownikach urzędów państwowych stosunek pracy z urzędnikiem państwowym mianowanym wygasa w przypadkach określonych w Kodeksie pracy i przepisach szczególnych. Przepisem takim niewątpliwie jest art. 60 ustawy o służbie cywilnej stwierdzający między innymi, że przesłanką wygaśnięcia stosunku pracy urzędnika służby cywilnej jest prawomocne skazanie go za przestępstwo popełnione umyślnie.

W tym stanie faktycznym i prawnym należy stwierdzić, że stosunek pracy powoda z pozwanym Urzędem wygasł z mocy prawa. Obowiązuje w tym zakresie domniemanie wygaśnięcia stosunku pracy mianowanego urzędnika służby cywilnej z powodu prawomocnego skazania za przestępstwo z winy umyślnej, a więc „fakt prawny” przewidziany art. 60 ustawy o służbie cywilnej, który jest wiążący dla sądu orzekającego (art. 234 k.p.c.) i musi być uwzględniony z urzędu. Skoro stosunek pracy powoda wygasł z mocy prawa z chwilą prawomocnego skazania go za czyn z art. 234 k.k. nakazem karnym, nie przysługuje mu roszczenie o przywrócenie do pracy, czy też odszkodowanie. W tym stanie faktycznym i prawnym, oświadczenie pozwanego - złożone po powzięciu wiadomości o fakcie skazania powoda za przestępstwo umyślne - o rozwiązaniu z nim stosunku pracy w oparciu o art. 5 k.p. nie mogło wywołać skutków prawnych.

W kasacji powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego. Jako podstawy kasacji wskazał naruszenie prawa materialnego, tj. art. 137, art. 138 oraz art. 4 pkt 3 i art. 60 pkt 4 ustawy o służbie cywilnej, jak również art. 13 - 16, w tym w szczególności art. 14 ust 1 pkt 1 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, polegające na naruszeniu przepisów, błędnej wykładni prawa i niewłaściwym jego zastosowaniu. Ponadto skarżący zarzucił naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, art. 234 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie, art. 386 § 1 k.p.c. przez uwzględnienie apelacji pozwanego pomimo jej bezzasadności, art. 385

k.p.c. przez jego niezastosowanie, mimo że apelacja pozwanego jest całkowicie bezzasadna oraz art. 11 k.p.c. poprzez rozszerzającą interpretację tego przepisu przez Sąd drugiej instancji.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania lub o zmianę wyroku w całości przez przywrócenie powoda do pracy, a także o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona. Trafne okazały się zarzuty naruszenia art. 60 pkt 4, art. 137 i art. 138 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej oraz art. 14 ust. 1 ustawy z 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych. Kluczowe dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest określenie statusu prawnego powoda. Okolicznością faktyczną istotną z tego punktu widzenia jest to, że powód 23 czerwca 1989 r. został mianowany przez Naczelnego Dyrektora Urzędu Morskiego w S. na podstawie art. 4 ustawy o pracownikach urzędów państwowych na stanowisko nadzorcy w Obwodzie Ochrony Wybrzeża w Ł. Należy przypomnieć, że służba cywilna została ustanowiona ustawą z 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej, która weszła w życie 1 stycznia 1997 r. W myśl jej przepisów korpus służby cywilnej tworzyli pracownicy zatrudnieni na podstawie tej ustawy w urzędach w niej określonych. Osoby zatrudnione, tak jak powód, na podstawie mianowania w oparciu o przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych nie zostały włączone do korpusu służby cywilnej. Według art. 95 tej ustawy, stosunki pracy tych osób pozostawały w mocy nie dłużej niż do 31 grudnia 2007 r., chyba że wcześniej w sposób określony w ustawie o pracownikach urzędów państwowych zostały rozwiązane lub wygasły. Z dniem 1 stycznia 2008 r. miały one zostać przekształcone w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Powód nie stał się zatem członkiem korpusu służby cywilnej na podstawie ustawy z 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej.

Ustawa z 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej została uchylona przez ustawę z 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej, która weszła w życie 1 lipca 1999 r. Z mocy nowej ustawy w skład korpusu służby cywilnej wchodzić dwie kategorie osób: 1) pracownicy służby cywilnej, zatrudnieni na podstawie umowy o pracę zgodnie z zasadami określonymi w ustawie, 2) urzędnicy służby cywilnej, zatrudnieni na podstawie mianowa-

nia zgodnie z zasadami określonymi w ustawie (art. 3). Z dniem wejścia w życie tej ustawy pracownicy zatrudnieni na stanowiskach określonych w jej art. 2 stali się z mocy prawa pracownikami służby cywilnej, z zastrzeżeniem szczególnych postanowień art. 137 ustawy (art. 136 ust. 1). Z kolei urzędnicy służby cywilnej, mianowani na podstawie przepisów ustawy z 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej, stali się z tym dniem urzędnikami służby cywilnej w rozumieniu nowej ustawy (art. 139 ust. 1).

Wynika stąd, że powód nie może być zaliczony do kategorii urzędników służby cywilnej w rozumieniu nowej ustawy, ponieważ nie uzyskał mianowania ani na jej podstawie, ani na podstawie ustawy z 1996 r.

Powód należy natomiast do osób, o których stanowi art. 136 ustawy z 1998 r. o służbie cywilnej. Zgodnie z tym przepisem z dniem wejścia w życie ustawy pracownicy zatrudnieni na stanowiskach określonych w art. 2 stają się z mocy prawa pracownikami służby cywilnej, z zastrzeżeniem art. 137. Powód był zatrudniony na jednym ze stanowisk określonych w art. 2. Jednakże stał się on pracownikiem służby cywilnej „z zastrzeżeniem art. 137”. Przepis art. 137 ust. 1 ustawy z 1998 r. stanowi, że stosunki pracy nawiązane w urzędach, o których mowa w jej art. 2, przed dniem jej wejścia w życie, na podstawie mianowania na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych, pozostają w mocy nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2003 r., chyba że wcześniej w sposób określony w niniejszej ustawie zostały przekształcone, rozwiązane lub wygasły. Z dniem 1 stycznia 2004 r. stosunki te przekształcają się w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (art. 137 ust. 2). W świetle tego unormowania pracownicy, o których stanowi art. 136 ustawy z 1998 r. o służbie cywilnej, w tym i powód, stali się więc pracownikami służby cywilnej w rozumieniu art. 3 tej ustawy, jednakże z zastrzeżeniem ich specjalnego statusu polegającego na tym, że do 31 grudnia 2003 r. mianowanie pozostaje podstawą ich zatrudnienia, i że do tego czasu nie nastąpi przekształcenie, rozwiązanie lub wygaśnięcie ich stosunku pracy. Specjalny status, wyróżniający ich korzystnie z grupy pracowników służby cywilnej, o których stanowi art. 136, uzyskali oni także w sferze rozwiązania i wygaśnięcia stosunku pracy. Ustawa o służbie cywilnej nie reguluje bowiem bliżej zagadnień związanych z rozwiązywaniem stosunku pracy pracowników służby cywilnej. Stąd też w myśl jej art. 7 ust. 1, który odsyła w sprawach wynikających ze stosunku pracy członka korpusu służby cywilnej, nieuregulowanych w ustawie, do Kodeksu pracy i innych przepisów prawa pracy. Do rozwiązania stosunku pracy tej części pracowników stosuje się ogólne przepisy prawa

pracy. Obowiązujące prawo nie przewiduje zatem w przypadku pracowników służby cywilnej podobnych gwarancji stabilności zatrudnienia, jak w przypadku urzędników służby cywilnej. Jednakże z mocy art. 138 tej ustawy do pracowników zatrudnionych na podstawie mianowania zgodnie z przepisami ustawy o pracownikach urzędów państwowych stosuje się art. 10 ust. 1a, 1b i 5, art. 13-16 oraz art. 27 ust. 3 tej ustawy, tj. ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Oznacza to objęcie w okresie do 31 grudnia 2003 r., grupy pracowników, do której należy powód, gwarancjami wzmocnionej stabilności stosunku pracy przysługującymi mianowanym urzędnikom państwowym.

Należy zauważyć, że w świetle powyższych ustaleń, sposób rozumienia treści art. 137 ust. 1 ustawy z 1998 r. jest nieco inny, niż wynika to z pierwszego odczytania tego przepisu. Dotyczące objętych nim stosunków pracy sformułowanie „chyba że wcześniej w sposób określony w niniejszej ustawie zostały przekształcone, rozwiązane lub wygasły” może bowiem nasuwać *prima facie* myśl, że chodzi tu o przekształcenie, rozwiązanie lub wygaśnięcie w sposób dotyczący pracowników lub urzędników służby cywilnej zatrudnionych na podstawie ustawy z 1998 r. Takiemu odczytaniu tego sformułowania przeczy jednak wprost treść art. 138 ust. 1 tej ustawy. Należy zatem przyjąć, że odnosi się ono do rozwiązania lub wygaśnięcia „określonego w niniejszej ustawie”, tj. w art. 138 ust. 1, który jednak w tym zakresie odsyła do ustawy o pracownikach urzędów państwowych.

Cele opisanej powyżej regulacji przedstawił Trybunał Konstytucyjny, wskazując, że art. 137 ustawy z 1998 r. stanowi jeden z elementów całościowej reformy służby cywilnej mającej na względzie zapewnienie lepszego jej funkcjonowania. Trybunał uznał - z jednej strony - zasadność oczekiwania pracowników, że ustawodawca nie zmieni w sposób arbitralny dotychczasowych zasad ochrony trwałości ich stosunków pracy. Z drugiej zaś uznał, że każdy zatrudniony w służbie publicznej musi liczyć się ze zmianą na niekorzyść regulacji gwarantującej stabilność zatrudnienia, jeżeli przemawiać będą za tym względy ogólnospołeczne, a w szczególności względ na potrzebę zapewnienia prawidłowego funkcjonowania administracji publicznej. Dlatego wygaszenie ochrony stabilności stosunku pracy przewidziane w art. 137 ustawy o służbie cywilnej zostało odsunięte w czasie. Ustawodawca wprowadził czteroipółletni okres dostosowawczy, łagodząc niekorzystne skutki dla zainteresowanych. W konsekwencji regulacji tej nie można stawiać zarzutu naruszenia zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i do prawa.

Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że przed rozwiązaniem stosunku pracy powód był pracownikiem służby cywilnej w rozumieniu art. 3 ustawy z 1998 r. o służbie cywilnej i z tego tytułu był objęty przepisami tej ustawy dotyczącymi członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Miał on jednak specjalny, przejściowy status, wyrażający się w utrzymaniu mianowania jako podstawy jego stosunku pracy i objęciu go wzmocnioną ochroną stabilności zatrudnienia przewidzianą w przepisach o rozwiązaniu stosunku pracy z mianowanymi urzędnikami państwowymi zawartych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych.

Na podstawie art. 138 ust. 1 ustawy z 1998 r. powód był zatem objęty przepisami ustawy o urzędnikach państwowych w zakresie rozwiązania i wygaśnięcia stosunku pracy. Rozwiązanie stosunku pracy z winy pracownika bez wypowiedzenia reguluje art. 14 ust. 1 ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Zgodnie z nim stosunek pracy z urzędnikiem państwowym mianowanym ulega z mocy prawa rozwiązaniu z jego winy bez wypowiedzenia, w razie prawomocnego skazania na karę pozbawienia praw publicznych albo prawa wykonywania zawodu, prawomocnego ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z pracy w urzędzie lub zawinionej utraty uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.

Z treści tej regulacji prawnej wynika, że żadna ze wskazanych w niej przesłanek rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia nie mogła mieć zastosowania do powoda. W szczególności nie orzeczono wobec niego kary dyscyplinarnej wydalenia z pracy w urzędzie. Regulacja podstaw rozwiązania stosunku pracy zawarta w art. 13 - 16 ustawy o pracownikach urzędów państwowych jest kompletna (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 kwietnia 1984 r., II SA 451/84, ONSA 1984 nr 1, poz. 43). Przepisy te wyraźnie określają zakres odesłania do przepisów Kodeksu pracy (vide: art. 13 ust.3, 14 ust. 3 i 4). Nie ma zatem, wbrew pogładowi Sądu Rejonowego, możliwości stosowania w tym zakresie art. 52 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy.

Nietrafny jest także pogląd Sądu Okręgowego, że do powoda należało zastosować art. 60 ustawy o służbie cywilnej, który w pkt 4 stanowi, że stosunek pracy urzędnika służby cywilnej wygasa w razie prawomocnego skazania za przestępstwo popełnione umyślnie. Wniosek taki Sąd Okręgowy wyprowadził z art. 14 ust. 4 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, zgodnie z którym stosunek pracy z urzędnikiem państwowym mianowanym wygasa w wypadkach określonych w Kodeksie pracy oraz przepisach szczególnych. Zdaniem Sądu Okręgowego ustawa z 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej należy do takich przepisów szczególnych. Nie-

słuszność tego zapatrywania wynika przede wszystkim stąd, że powód nie był urzędnikiem służby cywilnej w rozumieniu ustawy z 1998 r., a tylko takiego kręgu pracowników dotyczy art. 60 tej ustawy. Poza tym trudno przyjąć, że ustawa ta odsyła do samej siebie w tak określony sposób. Na koniec zapatrywanie to kłóci się z logiką i celem regulacji zawartej w art. 137 i 138, które jak ustalono zmierzają do zapewnienia przez okres przejściowy pracownikom służby cywilnej mianowanym na podstawie ustawy o pracownikach urzędów państwowych, wzmożonej stabilności zatrudnienia na zasadach dotąd tych pracowników obowiązujących.

Rozwiązanie stosunku pracy z powodem nastąpiło zatem z naruszeniem obowiązujących przepisów. Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Okręgowy powinien także uwzględnić treść art. 4 pkt 3 ustawy o służbie cywilnej, zgodnie z którym w służbie cywilnej może być zatrudniona osoba, która nie była karana za przestępstwo popełnione umyślnie.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 393¹³ k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego - na podstawie art. 393¹⁹ k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c.

=====